

Podnebne spremembe in povpraševanje po okolju prijaznih morskih sadežih spreminjajo ribolov na Arktiki.

1

Ekološke oznake za morske sadeže lahko dvignejo cene, a pridobitev certifikata stane denar. Medtem arktične ribiške flote prejemajo subvencije za gorivo, ki pomagajo pri stroških, a to povečuje onesnaževanje.

1 Vlagaš v eko-oznake, da prodajaš podnebno ozaveščenim kupcem.

2 Ohraniš subvencije za gorivo, da arktični ribolov ostane konkurenčen.

3 Postopoma ukineš subvencije za gorivo in pomagaš pri prehodu na čistejše ribolovne tehnologije.

Segrevanje voda, onesnaževanje, pobegli gojeni losos in jezovi otežujejo preživetje divjega lososa na Arktiki.

2

To škoduje rekam in njihovim ekosistemom, olajšuje širjenje zajedavcev ter ogroža tako naravo kot ribiško industrijo.

1 Zaščitiš življenjska okolja divjega lososa in zaostriš ribolovna pravila.

2 Povečaš ribolovne kvote, dokler je še dovolj divjega lososa.

3 Vlagaš v valilnice lososa in obnovo rek, da pomagaš rasti populacij lososa.

Ko se oceani segrevajo, se nekatere ribe selijo proti severu v hladnejše vode.

3

To odpira nova ribolovna območja, a prinaša tudi spore o tem, kdo lahko lovi kaj in v kakšni količini, ter obremenjuje domorodne arktične vrste in ekosisteme.

1 Prilagodite ribolovna pravila in kvote za lov novih ribjih vrst.

2 Osredotočiš se na zaščito domorodnih arktičnih vrst.

3 Poskušate sodelovati z drugimi državami, da bi preprečili prelov in spore.

Ladje, ki plujejo po arktičnem ledu, lahko prenašajo invazivne vrste na svojih trupih in v balastni vodi.

4

Ti vsiljivci širijo bolezni na domorodne vrste in škodujejo lokalnim ekosistemom. Kljub temu arktični ladijski promet regiji prinaša denar in delovna mesta.

1 V arktičnih vodah uvedeš stroge predpise o bioobraščanju in balastni vodi.

2 Ladjam dovoliš nadaljevanje brez dodatnih pravil o invazivnih vrstah.

3 Ladjam naložiš, da očistijo trupe, preden vplujejo v arktične vode.

Odgovor: glej stran 6

Odgovor: glej stran 7

Odgovor: glej stran 8

Odgovor: glej stran 9

Toplejše temperature, spreminjajoči se morski tokovi in naraščajoča slanost otežujejo življenje gojenim ribam.

5

Norveške ribogojnice lososa že opažajo več bolezni, zajedavcev in počasnejšo rast.

1 Vlagaš v ribogojске sisteme, ki prenesejo toplejšo vodo.

2 Upočasniš širitev ribogojstva, da zaščitiš okolje.

3 Financiraš raziskave za spremljanje podnebnih vplivov in prilagajanje ribogojških praks.

Levja riba je invazivna vrsta, ki se je v Sredozemlje preselila iz Rdečega morja.

1

Ker nima plenilcev, izkorišča prehranske vire. Zaradi tega je preživetje domorodnih vrst težje.

1 Začneš kampanjo, ki ljudi spodbuja k uživanju levje ribe.

2 Ustvariš programe državljsanske znanosti in potapljačev za sledenje in odstranjevanje levje ribe na ključnih območjih.

3 Financiraš raziskave, ali bi jih lahko nadzorovali novi plenilci.

Modra rakovica je invazivna vrsta, ki so jo v Sredozemlje zanesli z vzhodne obale ZDA v balastni vodi ladij.

2

Ker nima plenilcev in se hitro razmnožuje, se hitro širi ter škoduje domorodnim vrstam, njihovem habitatu, gojiščem školjk in ribolovnemu orodju.

1 Spodbujaš lov modre rakovice in jo tržiš kot lokalno morskο poslastico.

2 Vlagaš v obsežno odstranjevanje in programe sledenja.

3 Ne storiš ničesar in upaš, da narava sama najde ravnovesje.

Študije kažejo, da je 12,9 % morskih sadežev na grškem trgu napačno označenih.

3

To je lahko nevarno za ljudi z alergijami, spodbujajo zaupanje v lokalne ribiče in lahko privede do tega, da ljudje prenehajo jesti morske sadeže.

1 Za vse morske izdelke zahtevaš testiranje DNK in digitalno sledenje.

2 Začneš nacionalno kampanjo, ki ljudem pomaga prepoznati sezonske, lokalne ribe.

3 Ustvariš zaupanja vredno oznako »Mediterranean Verified« za sledljivo morskο hrano.

Odgovor: glej stran 10

Odgovor: glej stran 11

Odgovor: glej stran 12

Odgovor: glej stran 13

Več kot 93 % ocenjenih ribjih staležev v Sredozemlju je prelovljenih.

4

To škoduje lokalnim ribičem, povečuje uvoz morskih sadežev z vsega sveta in ogroža kulinarične tradicije regije, ki temeljijo na lokalnih morskih sadežih.

1 Uveljaviš stroge ribolovne kvote in sezonske prepovedi.

2 Spodbujaš trajnostno ribogojstvo domorodnih vrst.

3 Začneš program dediščine morske hrane za podporo ustvarjalnosti in trajnosti v kulinariki.

Sredozemlje se segreva 20 % hitreje od svetovnega povprečja.

5

To škoduje hladnovodnim vrstam, kot je modroplavuti tun, pospešuje širjenje invazivnih vrst in pospešuje zakisovanje oceanov, ki ogroža korale, klapavice in plankton.

1 Ustvarite morskα zatočišča in območja brez ribolova.

2 Podpiraš raziskave in prilagajanje prizadetega ribolova in ribogojstva.

3 Začneš sredozemski pakt za podnebno ukrepanje za morje.

Baltsko morje je vse bolj onesnaženo zaradi otekanja iz kmetijstva, mest in celo čiščenja odpadnih voda, kar poslabšuje strupenost.

1

To lahko povzroči kopičenje strupenih kovin, kot je talij, kar škoduje morskemu življenju in ogroža zdravje ljudi.

1 Uveljaviš stroga pravila za omejitev odpadkov iz kmetijstva in mest.

2 Nadgradiš čistilne naprave za zmanjšanje izpustov.

3 Začneš ozaveščevalno kampanjo z nagradami, da vsi prostovoljno zmanjšajo onesnaževanje.

Baltsko morje je zaradi pomorskega prometa hrupnejše.

2

Glasni podvodni zvoki zmedejo sledi in jim povzročajo stres, zaradi česar porabljajo več energije in se težje razmnožujejo. To ogroža ribolov sleda, ključni gospodarski in kulturni vir.

1 V hrupnih območjih dodaš sezonske ali območne omejitve ribolova.

2 Spodbujaš tišje motorje in opremo za ribolov in ladijski promet.

3 Ljudi spodbujaš k uživanju bolj raznolike morske hrane, da so manj odvisni od sleda.

Odgovor: glej stran 14

Odgovor: glej stran 15

Odgovor: glej stran 16

Odgovor: glej stran 17

Odtekanje gnojil iz kmetijstva povzroča evtrofikacijo, ki v Baltskem morju vodi do velikanskega cvetenja alg.

3

To znižuje raven kisika, ustvarja mrtve cone, ubija morskο življenje ter škoduje ribičem in dejavnostim akvakulture.

1 Vlagaš v odstranjevanje alg in povečanje kisika za preprečitev mrtvih con.

2 Spodbujate trajnostno kmetijstvo na kopnem, da bi omejili odtekanje gnojil.

3 Podpiraš obnovo obalnih mokrišč kot filtrov med kopnim in morjem.

Mnoge dele Baltskega morja so poškodovale človekove dejavnosti.

4

Ribe, kot je trska, izgubljajo varne kraje, ki jih potrebujejo za življenje in rast. To pomeni manj rib, več groženj biotski raznovrstnosti in preživetju tistih, ki so odvisni od morja.

1 Uvedeš strožja ribolovna pravila, da si populacije rib lahko opomorejo.

2 Na ključnih območjih začneš obsežne projekte obnove življenjskih okolij.

3 Spodbujate selektivno ribolovno orodje, ki je varnejše za naravo, a še vedno dovoljuje ribolov.

Mnoge ribje vrste v Baltskem morju lovijo brez znanstvenih priporočil ali ustreznega spremljanja.

5

Mnogo ulova ni prijavljenega, zaradi česar je težko oceniti stanje ribjih staležev. To ogroža biotsko raznovrstnost in prihodnost ribolova.

1 Povečaš nadzor in kazni za neprijavljen ribolov.

2 Z ribiči sodeluješ pri zbiranju boljših podatkov in ponujaš nagrade za prijavo ulova.

3 Uporabiš tehnologijo, kot so kamere in digitalni ladijski dnevnik, za sledenje ulova na čolnih.

Črno morje se sooča z množičnim pojavom meduz, ki so jih ladje prinesle v balastni vodi.

1

Njihove želatinaste množice so tako goste, da zamašijo ribiške mreže in uničijo ribolovno orodje. Meduze se hranijo z ribjimi jajčeci in ličinkami ter tako vplivajo na razmnoževanje domorodnih vrst. Tudi turiste pri plavanju opečejo.

1 V prizadetih regijah spodbujaš ribiče k uporabi trnkov namesto mrež.

2 Razviješ gospodarske uporabe meduz, kot so živilski izdelki, zdravila ali gnojila.

3 Uvedeš strožji nadzor balastne vode z ladij, da preprečiš nadaljnji vnos invazivnih meduz.

Odgovor: glej stran 18

Odgovor: glej stran 19

Odgovor: glej stran 20

Odgovor: glej stran 21

2

Nezakonit, neprijavljen in nereguliran ribolov je velika grožnja trajnostnemu ribištvu in morski biotski raznovrstnosti v Črnem morju.

S kljubovanjem ribolovnim kvotam te prakse potiskajo lokalne vrste v izumrtje in škodujejo preživetju ribičev.

- 1 Povečaš nadzor in kazni za nezakonit ribolov.
- 2 Zakonite ribolovne dejavnosti podpiraš s spodbudami.
- 3 S sosednjimi državami sodeluješ za izboljšanje nadzora.

Odgovor: glej stran 22

3

Podnebne spremembe segrevajo Črno morje.

Sardoni – priljubljena riba v lokalnih jedeh – se selijo v hladnejše vode, kjer so težje dosegljivi. Zato ribiči ulovijo manj sardonov kot nekoč.

- 1 Uvedeš strožje ribolovne kvote za zaščito staležev sardonov.
- 2 Spodbujaš nadomestne vrste za zmanjšanje odvisnosti od sardonov.
- 3 Vлагаš v ribogojstvo kot dopolnilo ribolovu.

Odgovor: glej stran 23

4

Invazivni Rapana venosa, plenilski morski polž, uspeva v Črnem morju, kjer zmanjšuje populacije klapavic in ostrig ter škoduje biotski raznovrstnosti.

Ribiči zdaj razpravljajo, ali bi iz tega polža ustvarili nov posel ali nadzorovali njegovo širjenje.

- 1 Ribiče spodbujaš k lovu tega polža z uporabo selektivnega orodja, ki ne škoduje drugim živalim ali morskemu dnu.
- 2 Odločiš se, da ne boš ukrepal, in zaupaš, da narava vedno najde svojo pot.
- 3 Spodbujaš ustvarjanje novih izdelkov iz morskega polža.

Odgovor: glej stran 24

5

Prejmete nove podatke, ki vas opozarjajo, da se staleži rombov v Črnem morju zmanjšujejo zaradi uničevanja habitata in prelova, vključno z nezakonitim ribolovom.

Romb je ena najbolj dragocenih rib v regiji, pomembna tako za naravo kot za ljudi.

- 1 Uveljaviš strožje ribolovne kvote in spremljanje.
- 2 Spodbujaš lov in uživanje nadomestnih vrst z bolj zdravimi staleži.
- 3 Vлагаš v gojenje romba za zmanjšanje pritiska na divje populacije.

Odgovor: glej stran 25

1

Prejmete nove podatke, ki opozarjajo, da se staleži divje trske v Atlantiku zmanjšujejo.

Trska je ena najbolj priljubljenih vrst med potrošniki v Evropi. Poleg tega ima bistveno vlogo v morskem ekosistemu, tako kot plenilec kot tudi kot plen.

- 1 Ribolov te vrste zapreš z uvedbo moratorija.
- 2 Znižaš ribolovne kvote za trsko.
- 3 Ribičem zagotoviš subvencije za uporabo opreme, ki zmanjša prilov trske.

Odgovor: glej stran 26

2

Zaradi podnebnih sprememb ocean postaja vse bolj kisel.

Posledično je v vodi na voljo manj karbonata. Gojitelji ostrig so opazili, da zaradi tega mlade ostrige razvijejo šibkejše lupine, kar jih naredi bolj ranljive.

- 1 Gojitelje prosite, naj gojijo kelp, da bi vodo naredili manj kisl.
- 2 S znanstveniki sodeluješ pri preizkušanju odpornejših sevov ostrig, ki bolje prenašajo kisl vodo.
- 3 Kmete spodbujaš, naj preverjajo vodo in dodajajo naravne izdelke, kot so zdrobljene lupine ali apnenec, za uravnavanje pH.

Odgovor: glej stran 27

3

Večino sivih kozic, ulovljenih v Severnem morju, predelajo in olupijo v Maroku, daleč od njihovega ribolovnega območja.

To povečuje emisije CO2, povezane s prevozom.

- 1 Pustiš stvari take, kot so.
- 2 Pomagaš postaviti stroje za lupljenje kozic blizu mesta ulova.
- 3 Vлагаš v socialne zadruge z delavci, ki ročno lupijo blizu ribolovnega območja.

Odgovor: glej stran 28

4

Od šestdesetih let prejšnjega stoletja je pridobivanje nafte in plina v Severnem morju prineslo posel, a tudi težave.

Skupaj z glasnimi ladjami in onesnaževanjem morskim živalim otežuje življenje in razmnoževanje.

- 1 Drastično zmanjšaš proizvodnjo nafte in plina.
- 2 Iste vrste za lov iščeš v drugih morjih.
- 3 Z bližnjimi državami skleneš dogovor za omejitev onesnaževanja in hrupa iz nafte in plina.

Odgovor: glej stran 29

5

Francoski in britanski ribiči se prepirajo glede lova pokrovač v Rokavskem prelivu.

Britanske ladje lovijo vse leto, francoske pa morajo del leta prenehati, da zaščitijo pokrovače. Francoski ribiči Britance obtožujejo nepošteno konkurenco in škodovanja pokrovačam.

- 1 Skupaj prepoveste lov pokrovač v ključnih obdobjih razmnoževanja.
- 2 Vsaki državi dovoliš ribolov po svojih pravilih, a vzpostaviš protokol za umiritev napetosti v primeru sporov.
- 3 Narediš skupni načrt za pokrovače z omejitvami in območji, ki se izmenično zapirajo.

Odgovor: glej stran 30

Naftni tanker se med veliko nevihto potopi in v ocean izlije nafta. Nafta ubija morske živali, škoduje lokalnim ribičem in resno poškoduje obalno okolje.

V morje se izlije velika količina gnojil, ki ob topli vodi povzroči veliko cvetenje alg. Ljudje ne morejo nabirati školjk, gojitelji školjk pa izgubijo velik del pridelka.

EU in Združeno kraljestvo podpišeta pomemben ribiški sporazum za Rokavski preliv in Severno morje. Ribičem pomaga ohraniti pravice in olajša skrb za skupne ribje staleže.

Po volitvah se nova norveška vlada odloči, da ne bo dovolila rudarjenja na globokem arktičnem morskem dnu. To pomaga varovati morsko biotsko raznovrstnost in preprečuje nepopravljivo okoljsko škodo.

Rekordno nizka pokritost z morskim ledom omogoča, da skozi Arktiko pluje več ladij. Zaradi tega je ocean veliko glasnejši kot običajno, kar plaši in vznemirja kite ter druge morske živali.

Znanstveniki se odpravijo na odpravo brez primere v Arktični ocean in na morskem dnu odkrijejo nove vrste. Nekatere so zaščitene, zato so dovoljenja za globokomorsko rudarjenje zamrznjena.

Na prometnem ribolovnem območju v Baltskem morju najdejo staro strelivo iz druge svetovne vojne. Iz njega uhajajo strupene snovi, zato je ribolov ustavljen, da bi zavarovali ljudi.

V Baltskem morju eksplodira plinovod in sprosti metan. Strupene usedline z morskega dna se pomešajo v vodo in zastrupijo živali, kar vpliva na ribištvo. Da o morskih vrstah, ki jih ubije eksplozija, sploh ne govorimo.

EU in baltske države uvedejo nove subvencije, da bi ribičem pomagale preiti na odgovornejši ribolov. S to pomočjo lahko zdaj mnogi ribiči lovijo na varnejše in bolj trajnostne načine.

Slaven italijanski kulinarični vplivnež na spletu deli recept z modro rakovico. Recept postane viralen in vse več ljudi začne kupovati to rakovico ter jesti morske sadeže. To pomaga nadzorovati populacijo modre rakovice in malim ribičem prinaša več denarja.

Podvodni plaz pretrse morsko dno. Uniči habitat mnogih morskih vrst in prekine njihove selitvene poti. Cunami udari ob obalo in poškoduje ribiške ladje.

Škandal razkrije, da so bile nekatere ribe, prodane kot »lokalne«, v resnici uvožene. Ljudje se počutijo prevarane in prenehajo kupovati morske sadeže. Lokalni ribiči izgubijo denar in zaupanje javnosti.

V regiji izbruhne vojna. Države prenehajo sodelovati pri varovanju oceana, nezakonite ribolovne dejavnosti pa cvetijo. Prizadeti so vsi, od malih ribičev do lastnikov restavracij.

Črno morje prizadene velik morski vročinski val, ki vpliva na selitev nekaterih morskih živali. To povzroči nepopravljivo škodo nekaterim kelpovim gozdovom in travnikom morske trave, ki so ključni habitat za mnoge morske vrste. Vročinski valovi so škodljivi tudi za ljudi.

Bolgarija in Romunija podpišeta sporazum o vzpostavitvi doslej največjega morskega zavarovanega območja v Črnem morju. To morskim živalim daje varen prostor za življenje in rast. Poleg tega pomaga obema državam bolje sodelovati, a nekateri ribiči tam ne smejo več loviti.

Sredozemsko
morje

Sredozemsko
morje

Baltsko
morje

Baltsko
morje

Črno
morje

Črno
morje

Črno
morje

Sredozemsko
morje